

Объект исследования - учетный процесс на предприятиях дорожно-транспортной инфраструктуры.

Цель работы - разработка модели формирования организационно-распорядительного документа об учетной политике на предприятиях дорожно-транспортного комплекса.

Методы исследования - абстрактно-логический метод; сравнения; табличный; графический.

Установлено, что на данный момент учетная политика большинства предприятий дорожно-транспортного комплекса Украины не отвечает требованиям, предъявляемыми стандартами учета, и не дает возможности сформировать целостное представление об особенностях методики и организации учета конкретного предприятия.

Поэтому была предложена модель комплексной взаимосвязи финансовой отчетности, качественно - информационных характеристик учетной информации, П(С)БУ, альтернатив и принципов финансовой отчетности, учетной политики, которая поможет избежать проблем с избранием тех или иных методов или принципов. Для усовершенствования процесса формирования организационно-распорядительного документа об учетной политике на предприятиях дорожно-транспортного комплекса была предложена модель.

Результаты статьи могут быть использованы на предприятиях дорожно-транспортной инфраструктуры для составления организационно-распорядительного документа об учетной политике.

КЛЮЧЕВЫЕ СЛОВА: УЧЕТНАЯ ПОЛИТИКА, ПРИКАЗ, УЧЕТ, МОДЕЛЬ.

УДК 336.221

ПОРІВНЯЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ПОДАТКОВОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ ТА ОКРЕМИХ ЗАРУБІЖНИХ КРАЇН

Гуцалюк О.І.

Постановка проблеми. У розвинених країнах розвиток податкової системи триває не одне десятиріччя.

У нашій країні формування нової податкової системи, що відповідає ринковій економіці, почалося зовсім недавно. Необхідно використовувати досвід економічно розвинених держав, ураховуючи специфіку власних умов.

Аналіз досліджень і публікацій. Теоретичним підґрунтям дослідження є наукові здобутки таких вітчизняних та зарубіжних вчених, як А.Б. Аверьянова, В.А. Анрейцева, О.Ф. Андрійко, В.І. Антипова, В.Л. Андрущенко, А.І. Берлача, В.Т. Білоуса, В.В. Буряковського, Л.К. Воронової, О.Д. Василика, Л.М. Касьяненко, М.П. Кучерявенка, Р.А. Калюжного, В.В. Коваленка, М.В. Ковалюк, В.К. Колпакова, А.Т. Комзюка, В.В. Костицького, А.А. Нечай, П.В. Мельника, В.І. Олефіра, С.В. Онишко, П.С. Пацурківського, В.П. Петкова, В.М. Поповича, В.Й. Развадовського, О.Л. Рябченко, А.О. Селіванова, А.М. Соколовської, В.М. Суторміна, Л.В. Трофімової, Д.Г. Черніка, В.К. Шкарупи та інших.

Виділення невирішених питань. Для розвитку і вдосконалення податкової системи України потрібно дослідити податкові системи світу. Для того, щоб зробити порівняльну характеристику податкової системи України та податкових систем зарубіжних країн. Виявити переваги і недоліки податкових систем. Врахувати досвід регулювання країн у регулюванні податкової системи України.

Постановка завдання. Дослідити податкові системи зарубіжних країн. Висвітлити порівняльну характеристику податкової системи зарубіжних країн з Україною.

Основний матеріал. Для порівняння податкової системи України з іншими країнами, потрібно виділити такі країни: Росія, Естонія, США, Франція та Швейцарія.

Знання податкової системи Росії і вивчення набутого досвіду в системі оподаткування лише сприяло б розбудові податкової системи України. Разом з тим, з-поміж опитаних нами 327 респондентів – працівників державної податкової служби – лише 43,1 % відповіли, що ознайомлені з податковою системою Росії, 46,9 % – не мали такої можливості.

На сьогодні податкова система Російської Федерації чітко закріплена і відображена в чинному нині Податковому кодексі, згідно з яким до федеральних податків і зборів відносяться: податок на додану вартість; акцизи; податок на прибуток організацій; податок на прибутки від капіталу; податок на прибуток з фізичних осіб; єдиний соціальний податок; державне мито; митне мито і митні збори;

податок на видобування корисних копалин; податок на відтворення мінерально-сировинної бази; податок на додатковий дохід від видобутку вуглеводів; збір за право користування об'єктами тваринного світу і водними біологічними ресурсами; лісовий податок; водний податок; екологічний податок; федеральні ліцензійні збори [1].

До регіональних податків і зборів згідно зі статтею 14 Податкового кодексу Росії віднесені: податок на майно організацій; податок на нерухомість; дорожній податок; транспортний податок; податок з продажу; податок на гральний бізнес; регіональні ліцензійні збори.

До місцевих податків і зборів статтею 15 Податкового кодексу Російської Федерації віднесені: земельний податок; податок на майно; податок на рекламу; податок на спадщину і дарування; місцеві ліцензійні збори.

Податкова система Естонії включає в себе 16 видів державних і місцевих податків і зборів.

До державних податків належать: акцизи; прибутковий податок; податок з обороту; соціальний податок; податок на землю; митні збори; податок на азартні ігри; податок на дарування і спадщину.

До місцевих податків відносяться: власний податок; місцевий прибутковий податок; податок з продажу; податок на двигунно-транспортний засіб; податок на човни і на утримання тварин; податок на рекламу; податок на закриття доріг і вулиць; податок на розваги [2].

Прибутковий податок з фізичних осіб становить 26 % від обкладеного податком прибутку. Прибутковий податок з підприємств становить також 26 %. Сума прибутку, який не підлягає обкладенню податком, кожного року встановлюється естонським урядом. Страхові компанії платять по 4 % від вартості страхових полісів. Податок з обороту становить 18 %. Соціальний податок становить 33,5%. [2].

Заслужують на увагу діючі податкові системи таких розвинених зарубіжних країн, як США, Франції, Швейцарії.

З-поміж опитаних нами 327 респондентів – працівників державної податкової служби – відповіли, що можливість ознайомитися з податковою системою США мали 2,7 %, Франції – 2,6 %, Швейцарії – 0,4 %.

Податкова система США складається з трьох ланок: вищої, де збираються федеральні податки і які поступають у федеральний бюджет; середньої, де збираються податки і збори, які введені законами відповідних штатів і які поступають у бюджет штатів; нижчої, коли збираються податки, які введені органами місцевого самоврядування і поступають у місцеві бюджети.

У США повноваження щодо стягнення податків мають федеральний уряд, уряди штатів та органи місцевого самоврядування.

Податки, що стягуються федеральним урядом, однакові на всій території країни і є основою формування доходів федерального бюджету.

Федеральне оподаткування є переважно прямим, непрямі податки становлять незначну частину.

Головне місце у федеральній податковій системі США посідають три податки: індивідуальний прибутковий; на соціальне страхування та на прибуток корпорацій.

При цьому законодавчі органи штатів можуть вводити лише ті податки, які не суперечать федеральному податковому законодавству. У свою чергу органи місцевого самоврядування мають право стягувати ті податки, які дозволені законодавством штатів [3].

У США входить 50 штатів, кожний з яких має свій власний бюджет. Органи влади кожного штату проводять свою незалежну податково-бюджетну політику і наділені правом вводити податки і збори на своїй території за своїм розсудом.

Перше місце з наповнення бюджету займає так званий податок з продажу, частка якого в обсязі надходжень становлять 40 % [3].

Другим за важливістю для бюджетів штатів є прибутковий податок з населення, який становить понад 30 % у загальному обсязі надходжень штатів [3].

Прибутковий податок з населення стягується в 44 штатах, а в інших він «переходить» до органів місцевого самоврядування [3].

Характерною особливістю США й інших західних країн є те, що основними платниками податків є середні версти населення, які отримують прибутки в основному легально – більшою мірою у вигляді зарплати, що перераховується на банківські рахунки громадян.

Ще одним з джерел наповнення бюджету штату є податок на прибуток корпорацій. Його частка у загальному обсязі податкових надходжень становить приблизно 7 % [3].

Практично в усіх штатах стягується податок на майно, його частка в загальному обсязі податкових надходжень бюджету штату становить приблизно 2 % [3].

Ще одним податком, який сплачується компаніями на рівні штату є податок на капітал, ставка якого дорівнює 0,75 % [3].

На рівні штатів сплачуються різні акцизи. Ним обкладаються бензин, дизельне паливо, авіаційне паливо, природний газ, спиртні напої.

Кожний орган місцевого самоврядування може формувати свій власний бюджет, вводити податки і проводити різні заходи, спрямовані на забезпечення наповнення бюджету.

Органи місцевого самоврядування мають у своєму розпорядженні не так багато джерел наповнення бюджету. До них належать: податок на майно; прибутковий податок з фізичних осіб; податок з продажу; ліцензійні збори тощо [3].

Зокрема, міста Сполучених Штатів Америки головним джерелом своїх бюджетів мають податок на майно. Так, у м. Нью-Йорку, цей податок забезпечує 40 % власних доходів бюджету міста. І цьому є пояснення. Нерухомість є одним з унікальних об'єктів, здатних забезпечити стабільний та прогнозований прибуток. Візуальна наочність, постійність місцезнаходження, тривалість існування, державна реєстрація – це ті риси, що перетворюють нерухомість в унікальний об'єкт оподаткування.

Еволюція структури податкових систем розвинених країн і сучасна практика оподаткування свідчить про закономірну залежність співвідношення прямих і непрямих податків від таких факторів: життєвого рівня більшої частини населення; удосконалення механізму стягнення податків, його здатності звести до мінімуму ухилення від оподаткування; рівня податкової культури; загальної орієнтації західного суспільства на соціальний компроміс, вирішення найгостріших соціальних проблем; традицій оподаткування [6].

Серед ведучих розвинених країн Францію вирізняє висока частка обов'язкових відрахувань (податкових платежів і внесків у фонди соціального призначення) у валовому внутрішньому продукті.

Другою відмінністю системи обов'язкових відрахувань у Франції є висока частка внесків у фонди соціального призначення. За часткою внесків у фонди соціального призначення Франція займає одне з перших місць серед розвинених країн [3].

Ще однією особливістю Франції є низький рівень прямого оподаткування і одночасно високий рівень непрямих [3].

Значна роль непрямих податків у багатьох західних країнах, у тому числі і в Франції, викликана високою фіскальною ефективністю і використанням цих податків для збалансування місцевих бюджетів.

Перевага на початку і середині ХХ століття непрямих податків була обумовлена низьким рівнем доходів населення більшості країн світу, що об'єктивно обмежувало масштаби прямих податкових надходжень [6].

Непрямі податки Франції становлять приблизно від 56,6 % до 60 % податкових прибутків загального бюджету [6].

Одним з основних непрямих податків у Франції є податок на додану вартість. Він застосовується лише для обкладення продукції, яка вироблена і реалізована у Франції. [3].

Другим непрямим податком є внутрішній податок на нафтопродукти, його частка становить 13,3 % надходжень від непрямих податків.

Водночас від прямих податків прибуток загального бюджету Франції становить приблизно 40 % [3].

При цьому головну роль відіграє прибутковий податок (податок на прибуток фізичних осіб), на який припадає 20 – 21 % податкових прибутків загального бюджету.

Другим за важливістю є податок на прибуток акціонерних компаній, так званий корпоративний податок. Частка надходжень від нього в податкових прибутках коливається від 8 до 10 % [3].

Одним з основних видів податку у Франції є обкладення прибутків від грошових капіталів. До цих прибутків фізичних осіб відносять: прибутки від акцій; вкладення капіталу з метою отримання твердого прибутку (облігації, кредитні зобов'язання, вклади); прибутки від іноземних цінних паперів [3].

Наступним видом податку є обкладення прибутку від нерухомості.

До податків, що накладаються на прибутки фізичних осіб, відносять три види прибутку від нерухомості: прибутки, що отримуються при будівництві; прибутки від нерухомості, що мають спекулятивний характер; надприбутки, отримані при продажі землі під будівництво [3].

Важливим джерелом наповнення бюджету Франції є прибутковий податок з фізичних осіб, який становить близько 18 % [7].

Наступним податком є податок на прибуток акціонерних компаній.

У Франції ще існують такі податки, як податок на спадщину, дарування та оподаткування приросту капіталу.

Важливим джерелом прибутку до бюджету є акцизи. Акцизи стягуються з нафтопродуктів, електроенергії, міцних алкогольних напоїв, пива, мінеральної води, тютюнових виробів, олійних, зернових, цукру, сірників і запальничок, кондитерських виробів, дорогоцінних металів та ювелірних виробів, виробів мистецтва й антикваріату, страхових і біржових операцій, грального бізнесу, видовищних заходів, телевізійної реклами тощо [4].

Крім того, існують, як різновид податку, так звані реєстраційні і гербові збори.

Ними обкладаються юридичні акти, якими оформляється перехід різних видів власності від одного власника до іншого.

Реєстраційний податок (збір) стягується при продажу, перепродажу, переуступці, добровільному наймі чи через суд продажу всіх видів майна.

Основна частина реєстраційних і гербових зборів стягується на користь центрального бюджету Франції [3].

Доцільно виділити одну з особливостей французької податкової системи – платник податку сам надає дані для визначення податкового платежу, при цьому 90 % податкових надходжень сплачується добровільно [7].

Досить розвинена у Франції і система місцевого оподаткування. Загальна величина місцевих бюджетів сягає 60 % бюджету країни [4].

До місцевих податків і зборів Франції належать місцеві прямі податки, які включають таких чотири види: податок на житло, промисловий податок, земельний податок і поземельний податок з забудівель [3].

При цьому місцеві органи влади мають право додатково на своїй території вводити такі місцеві податки і збори: податок на прибирання територій; земельний податок на забудовані ділянки; земельний податок на незабудовані ділянки; професійний податок; мито на утримання сільськогосподарської реклами; мито на утримання торгово-промислової палати; мито на утримання палати ремесел; місцеві збори на освоєння рудників; збори на установку електроосвітлення; мито на обладнання, що використовується; податок з продажу приміщень; мито на автотранспортні засоби; податок на перевищення допустимого ліміту платності забудови; податок на перевищення предмета часткової зайнятості площі [4].

Податкова система Швейцарії складається з трьох таких ланок: податки конфедерації, податки кантонів і податки муніципальні.

До податків, які наповнюють бюджет конфедерації, відносять 10 видів, до них належать: прибутковий податок; податок на прибуток і капітал; податок, що стягується з джерела; гербові збори; податок з осіб, що не проходили військову службу; податок на добавлену вартість; податок на тютюн; податок на пиво; податок на дистильований спирт; митні збори.

До податків, які сплачуються в кантони, відносять понад 13 видів, а саме: прибутковий податок і податок на чисті активи; подушний податок; податок на прибуток і капітал; податок зі спадщини і дарування; податок на приріст капіталу; податок на нерухомість; податок на передачу нерухомості; податок на транспортні засоби; податок на собак; податок на видовища; гербові збори; податок на гідравлічні електростанції; інші податки.

Муніципалітетні податки об'єднують понад 11 видів, до яких належать: прибутковий податок і податок на чисті активи; подушний податок; податок на прибуток і капітал; податок зі спадщини і дарування; податок на приріст капіталу; податок на нерухомість; податок на передачу нерухомості; податок на торгівлю; податок на собак; податок на видовища; інші податки [3].

Характерною особливістю податкової системи Швейцарії є зростання податків на розвиток соціального страхування.

Враховуючи викладене, вважаємо за доцільне враховувати набутий позитивний досвід правового регулювання цих країн у правовому регулюванні податкової системи України.

Висновки. З вище викладеного матеріалу, можна зробити наступні висновки. В Україні діють такі загальнодержавні податки як: податок на прибуток, податок на доходи фізичних осіб, ПДВ, акцизний збір, екологічний податок, збір за першу реєстрацію транспортного засобу. В Росії, Франції і Швейцарії так як і в Україні є такий загальнодержавний податок як ПДВ. В Естонії замість ПДВ податок з обороту, а в США податок з продажу. В жодній із країн, які були розглянуті не має таких загальнодержавних податків як: екологічний податок і збору за першу реєстрацію транспортного засобу. І навпаки в Україні на загальнодержавному рівні відсутні такі податки як: водний податок в

Росії; соціальний податок, податок на землю і податок на дарування і спадщину – в Естонії; податок на капітал – в США.

Отже, якщо порівнювати податкові системи різних країн із Україною вважаю за доцільне врахувати набутий позитивний досвід правового регулювання зарубіжних країн у правовому регулюванні податкової системи України.

ПЕРЕЛІК ПОСИЛАНЬ

1. Податковий кодекс Російської Федерації. Режим доступу до закону: <http://base.garant.ru/10900200/>
2. Русакова И.Г. Налоги и налогообложение / И.Г. Русакова, В.А. Кашин, А.В. Толкушкин – М.: ЮНИТИ, 2011. – 495 с
3. Налоговая система / Луппиан М.Н., Юдин А.П., Астатов Г.А., Лаптева Е.В.] – СПб: Изд-во Михайлова В.А., 2010. – 64 с.
4. Романовского М.В. Налоги и налогообложение. 2-е изд. / Под ред. М.В. Романовского, О.В. Врублевской. – Питер, 2011. – 544 с.
5. Мельник П.В. Розвиток податкової системи в перехідній економіці / Мельник П.В. – Ірпінь: Академія ДПСУ, 2012. – 362 с.
6. Гридчина М.В. Налоговая система Украины / Гридчина М.В., Вдовиченко Н.И., Калина А.В. Учебное пособие. – К.: МАУП, 2012. – 128 с.
7. Податкова система Франції // Онищенко В. Вісник податкової служби України. – К.:– 2011. – № 5. – С. 21–23.

РЕФЕРАТ

Гуцалюк О.І. Порівняльна характеристика податкової системи України та окремих зарубіжних країн. / Олена Ігорівна Гуцалюк // Управління проектами, системний аналіз і логістика. – К.: НТУ – 2012. – Вип. 10

В статті розглянуто податкові системи Росії, США, Франції, Швейцарії і Естонії. Проведена порівняльна характеристика з Україною.

Об'єкт дослідження – податкові системи зарубіжних країн.

Мета роботи - узагальнення економічних та правових уявлень податкових систем зарубіжних країн. Висвітлити порівняльну характеристику податкової системи зарубіжних країн з Україною.

Метод дослідження – індукції та дедукції, при узагальненні результатів, метод операціоналізації понять.

Після того як було проведено порівняння податкових систем різних країн із Україною вважається за доцільне врахувати набутий позитивний досвід правового регулювання зарубіжних країн у правовому регулюванні податкової системи України.

Еволюція структури податкових систем розвинених країн і сучасна практика оподаткування свідчить про закономірну залежність співвідношення прямих і непрямих податків від таких факторів: життєвого рівня більшої частини населення; удосконалення механізму стягнення податків, його здатності звести до мінімуму ухилення від оподаткування; рівня податкової культури; загальної орієнтації західного суспільства на соціальний компроміс, вирішення найгостріших соціальних проблем; традицій оподаткування.

КЛЮЧОВІ СЛОВА: ПОДАТОК, ПОДАТКОВА СИСТЕМА, ПОДАТКОВІ ЗБОРИ, ЗАГАЛЬНОДЕРЖАВНІ ПОДАТКИ, МІСЦЕВІ ПОДАТКИ

ABSTRACT

Gytsaluk OI Comparative characteristics of the tax system of Ukraine and some other countries. / Elena Igorevna. Gytsaluk // Management of projects, system analysis and logistics. - K.: NTU - 2012. - Vol. 10

The paper deals with the tax system in Russia, USA, France, Switzerland and Estonia. Comparative characteristics of Ukraine.

Object of study - the tax systems of foreign countries.

Purpose - to summarize economic and legal concepts of tax systems in other countries. To highlight the comparative characteristics of the tax systems of foreign countries and Ukraine.

Method study - induction and deduction, in summarizing the results, the method of operationalization of concepts.

After compared the tax systems of different countries with Ukraine it seems appropriate to consider the positive experience gained legal regulation of foreign countries in the legal regulation of the tax system of Ukraine.

Evolution of the structure of tax systems in developed countries and the modern practice of taxation law-dependence indicates the ratio of direct and indirect taxes on the following factors: the standard of living of most of the population, improvement of tax collection, its ability to minimize tax evasion, the level of tax culture, general orientation of Western society for social compromise, resolve the most urgent social problems; traditions taxation.

KEYWORDS: TAX, TAX SYSTEM, TAX REVENUE, STATE TAXES, LOCAL TAXES.

РЕФЕРАТ

Гуцалюк Е.И. Сравнительная характеристика налоговой системы Украины и отдельных зарубежных стран. / Елена Игоревна Гуцалюк // Управление проектами, системный анализ и логистика. - К.: НТУ - 2012. - Вып. 10.

В статье рассмотрены налоговые системы России, США, Франции, Швейцарии и Эстонии. Проведена сравнительная характеристика с Украиной.

Объект исследования - налоговые системы зарубежных стран.

Цель работы - обобщение экономических и правовых представлений налоговых систем зарубежных стран. Высветить сравнительную характеристику налоговой системы зарубежных стран с Украиной.

Метод исследования - индукции и дедукции, при обобщении результатов, метод операционализации понятий.

После того как было проведено сравнение налоговых систем разных стран с Украиной считается целесообразным учесть приобретенный положительный опыт правового регулирования зарубежных стран в правовом регулировании налоговой системы Украины.

Эволюция структуры налоговых систем развитых стран и современная практика налогообложения свидетельствует о закономерной зависимости соотношения прямых и косвенных налогов от следующих факторов: жизненного уровня большей части населения, совершенствование механизма взимания налогов, его способности свести к минимуму уклонение от налогообложения; уровня налоговой культуры; общей ориентации западного общества на социальный компромисс, решение наиболее острых социальных проблем; традиций налогообложения

КЛЮЧЕВЫЕ СЛОВА: НАЛОГ, НАЛОГОВАЯ СИСТЕМА, НАЛОГОВЫЕ СБОРЫ, ЕДИНЫЙ, МЕСТНЫЕ НАЛОГИ

УДК 336.1:657.6

ВИЗНАЧЕННЯ СТАНУ ФІНАНСОВО-БЮДЖЕТНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ПІДПРИЄМСТВ

Дегтярьова О.М., кандидат економічних наук

Постановка проблеми. В умовах посилення впливу внутрішніх та зовнішніх викликів у фінансово-економічному середовищі держави зростає значення системи управління державними фінансами як фундаментальної складової для розвитку інших сфер реалізації державної політики.

Фінансово-економічна криза виявила значні недоліки у фінансово-бюджетній системі, що зумовило переосмислення ролі бюджетної системи у регулюванні економічних процесів та необхідність подальшого удосконалення системи управління державними фінансами [1]. При цьому система управління державними фінансами передбачає наявність постійного контролю за витрачанням державних коштів, пошуку шляхів зміцнення фінансово-бюджетної дисципліни підприємств. З метою забезпечення інформаційної підтримки розробки і реалізації управлінських рішень, забезпечення органів управління повною, достовірною, регулярно оновлюваною інформацією здійснюється моніторинг фінансово-бюджетної дисципліни (надалі ФБД). Проте незважаючи на розмаїття теоретичних та прикладних досліджень зі створення та функціонування моніторингових систем, у науковій літературі майже не міститься теоретичних розробок, спрямованих на організацію моніторингу стану фінансово-бюджетної дисципліни підприємств.

Аналіз публікацій та постановка завдання. Проблема розвитку і формування державного фінансового контролю займалися такі відомі фахівці як В.Д. Андреев, І.А. Белобжецький, М.Г. Белов,